unu

I. Wittner

O A M E N I I - P A Ş I

Un car de foc se urca printre pînzele aierului
oamenii îşi atîrnau ochii desprinşi
prin cuiere
Femeile ardeau gurile învolburate
pe străzile ce fugeau
şi copii înspăimîntaţi
cînd Steaua-cea-Mare şi-a plecat
capul pe umărul Spînzuratei

la orizonturile oraşului
casele îşi strigau dureros
margheritele roşii ce fugeau din grădini
pietrele drumurilor chemau trecătorii
ce-şi uitau paşii grei şi trupul lor
Paşii de bărbat şi
Paşii de femeie

potecile pămîntului alergau nebune după
inima oamenilor
în trupuri pe viaductele inimilor
potecile împiedicau sinuciderea oamenilor

oamenii îşi purtau pe umeri cum o povară ziua
năvile aierului ridicau ancorele
şi arborii plecau cu stîncile în pribegie
peste trupurile apelor
iar stelele albe duceau pe scuturi Tăcerea
atunci între sgomotele
cerului
şi-ale
pămîntului
gura Spînzuratei
ridicîndu-se către Steaua-cea-Mare
gura Spînzuratei le vorbi tuturor:
„Am trăit incantaţia supremă a morţii
şi sînt fericită
Din glasul meu mort
în aierul înserării au isvorît
efluvii de parfumuri şi lumina imanentă
a trupului meu
a strigat mult timp în noapte ca un far
Aţi văzut
cum burjuii săraci la minte
m'au spînzurat
crezînd că scapă astfel
de teroarea permanentă lor
a revoltei
crezînd că odată cu mine
vor distruge şi conştiinţa lor
în care revolta noastră supremă
a distrus tot ce era de distrus
Ii vedeţi cum aleargă dobitoceşte
revolta a reuşit
scăpaţi acum pămîntul şi dispensaţi-l
de vermina lor putredă"
Atunci din stele şi din ceruri
cum din oceane
alge şi liane desprinse
scoborau pe pămînt
şi oamenii
fără inimă
fără sex
se căţărau nebuni pe liane pe alge
dispărînd la orizontul stelelor de jos în sus

dar jos pe pămînturi
în ţinuturile fără stînci şi arbori

poem

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII REGELE FERDINAND

pe drumurile de foc
se fecundară
Paşii oamenilor ce se perduseră prin poteci
Paşii de femei cu
Paşii de bărbaţi

şi-o nouă lume se născu în domeniul absenţei unei lumi
Oamenii-paşi alergau
voioşi pe toate cărările pământului
şi erau senini oamenii-paşi
şi erau veseli
pentrucă sufletul nu le era nici o povară

iar cînd citeau cu ochii
glesnelor şi-ai policandrelor
prin cronici
de Oamenii-suflet
rîdeau şi plîngeau privind spre orizontul stelelor

ca altădată
năvile aierului
pluteau spre trupul de lumină
al astrelor
iar la porţile cetăţilor
mîinile flăcărilor
purtau trupul zeilor peste ziduri.

L I A N E

Pământul
invizibil sub eşarfa diamantelor şi-a stelelor
un singur continent în faţa orizontului
ce-şi desnoda graţios centura
sub zidul ce perduse umbra
un singur domeniu ţie
Femeiea
ce duce trupul cum o amforă pentru
vinul din mine

Amintirea acelui fenix roşu
desfăcîndu-şi o peşteră în
trupul ros de soare
şarpele ce privia în părul tău
jocul orizontului şi-al peşterii de foc
şarpele intrînd în templul
ce-şi oferia pereţii
sub acel soare străfulgerat
în noapte patru îngeri
sub acel soare ce-ţi turna
luminile'n artere
şi-ţi strălucia cum o stea
peste umerii de azur ai apelor

Părul viselor tale îmi lumina
visele mele
şi îţi vedeam magul cu patru trupuri prea grele

O aripă ne lovia
şi în ezitările noastre prea dureroase
contemplam
arborii intrînd maiestos
în pădurea ce-o părăsiseră peste noapte

BALUL DIN VULCANI

O sală de bal ascunsă în cavernele unui vulcan în erupţie.

Lampioane intră şi ies prin uşa de jad iar lumina lor îţi pătrunde ca tot atitea mîini prin corp.

Ochii nu o văd. Numai cînd întinzi mîinile înainte şi păşeşti orb simţi cum flacăra invizibilă şi caldă, îţi dăruieşte mîngîieri.

Rîuri se plimbă pe mozaicul alcătuit din ochi ce te susţin în privirile lor: blînde, sarcastice, răutăcioace, vesele, îndurerate, triste, ironice, fixe sau mobile. Ochii mobili sînt cei mai nesuferiţi pentrucă privirea lor îţi mănîncă avid paşii. Saluţi rîurile şi ele îţi răspund atingîndu-te cu zale de răcoare.

Intri în sala de bal altul, pentrucă tu însu-ţi ai rămas cu hainele tale agăţat în cuierele din hall. Păzitori, învăluiţi în mantale negre cu nasturi de aur pe umeri, îţi înmînează cu mîna lor aşezată în locul capului, un tiket şi în tiket eşti tu un altul.

Numai astfel purificat am putut pătrunde în caverna miracolelor.

■

In culuare laterale, paşi nevăzuţi ritmează un tact,

Este muzica cu adevărat divină pe care vreodată am putut-o auzi.

Te simţi involuntar şi parcurgi sălile alunecînd pe suprafaţa lucie a ochilor din mozaic. Femei drapate în alb, translucide dela brîu în jos, purtînd în locul ocupat de sex o stea roşie, te invită surăzător. Am acceptat îmbrăţişarea alunecată peste lespezi şi mi se părea că găsesc în partenera mea o veche prietenă. Tactul bătut nostalgic de paşi te purta lent şi simţiai afluxul de sînge străbătîndu-ţi inima în acceleraţii.

La un moment dat am simţit întreaga piele a corpului ridicată şi scoborînd hipnotic în jos, în timp ce înainta, din ce în ce mai mult atrasă spre punctul de jar. Nu am mai putut rezista. Picioarele şi mîinile îmi intrau prin translucidităţea cărnii, iar la urechi îmi venea gîfîiala partenerei ce-şi afîrnase capul de umerii mei. Cînd fîntînile arteziene au sărutat cerul în azur al tavernelor, lampioanele fugiau cu rîurile spre ieşiri.

Am rămas imobil.

In depărtare stele roşii străluciau mai încet şi mai tare.

Cînd m'am apropiat în goană, din depărtare femeile albe îmi făceau semne de prietenie; şi cînd şi-au acoperit stelele roşii cu mîinile, întunericul era deplin.

Din toate părţile, capete veniau ca lilieci de mătasă şi mi se aşezau pe umeri.

Cînd, după multe rătăciri, am ajuns în hali, păzitorii erau cu nasturii de aur prin mîini, iar din cuiere vestmintele cu omul banal şi cotidian din mine dispăruseră.

Pe străzi lumea mă privia mirată.

Iar eu eram cel mai fericit om pentrucă nu ştiam care este capul meu printre pietele ce se scoborau peste ochi şi gură.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MITUL ISVOARELOR

Aleile parcurilor
se scuturau în noapte şi în nouri
de paşii rătăciţi cîndva
prin pletele de aur

isvoarele alergau prin oraşe
în căutarea umbrelor scurse
peste trupurile fluide

Speriate s'au întors înapoi
şi purtau
pe umerii arşi
amprenta Soarelui-Negru ce strălucea în noapte
prin penajul imaculat al întunericului.

i. wittner

Geo Bogza

EFEBUL GHERDAP PROVOACĂ MOARTEA BATOZEI PSIHOPATE

O antică batoză
puternic suferea
de-o stranie psihoză
şi un cuvînt : saltea.

Prin păr scăzut, cănit
purta cu falş topaz
un deget smălţuit
rupt din pudrat obraz.

Rupt din cîrpit ciorap
ban galben încropind
cu el ademenind
un crud efeb : gherdap.

Acesta, cam excroc
nici mort nu se ducea
cu glasu-i de mastroc
pocnind-o scurt : saltea !

Ce vorbă prea ciudată
la simpla-i pomenire
ea îşi eşea din fire
mortal de excitată.

Şi mare ; această doză
punea o vînătaie
în trupu-i de batoză,
şi'n ochiul stîng, bătaie.

In tidva rea, proiecte
ce răbufniri tardive
dorinţe maladive
şi uneltiri infecte :

Efeb, frumos pândit
pe-o stradă mai opacă
violentat silit
pofta să-i satisfacă.

Adînc surprins aflase
efebul, infamia
drept armă îşi anexase
saltea, apoplexia.

Te-ai ars deacum batoză
vei suferi mereu
o, biată echimoză !
cuvîntul groaznic, greu.

Foarte răzbunător
el şi-l făcu o strună
ea delirînd, nebună
şopti sfîrşită : mor.

Şi muri ! acea batoză
puternic suferind
de-o stranie psihoză
şi de mîrşavul jind.

PREZENTAREA EROULUI LEGENDAR

Bucşe'n Bacşe dela Brebu
zis Caciambaua,
îi place să vorbească mereu despre femei :
he, he, ştiu eu unele
te-arunci pe ele ca pe copaci,
şi rămînînd dus pe gînduri, repetă după un timp :

ca pe copaci.

Această doagă îi sărise dintr'o întîmplare cu vaci
pe-atunci era tîmpit dar nu ţicnit
om dealtfel, ca de vre'o treizeci de ani
şi fiindcă n'aveau ce face cu el
oamenii îi dăduse vacile să le pască.

La ţară soarele răsare devreme şi frumos
vesel pleca Bucşe'n Bacşe cu cireada la cîmp
tălăngile sunau la gîtul vacilor şi el le întîmpina cu strigăte :
neà sîmbotina neà, mîncate-ar lupii,
dar în general îl ascultau şi se împăcau foarte bine,
afară din sat era numai cîmpul şi dumnezeu
departe, foarte departe cîntau secerători
şi se auziau clopotele bisericilor bătînd ;
Bucşe'n Bacşe asculta cu bîta proptită în pămînt
şi un fior mistic îl străbătea din creştet pînă în tălpi,
iarba plină de rouă pîrăia fragedă sub picioare
vacile o păşteau cu poftă mugind încet de bucurie
erau vaci văduve şi vaci fecioare
unele cît se poate de frumoase
şi al naibii Bucşe'n Bacşe s'a dat în dragoste cu ele
aveau un sex drăguţ şi galben ca o felie de dovleac
şi păreau foarte mulţămite de omenescul lor amant,
totul ar fi mers de minune

BCU Cluj / Central University Library Cluj

dar într'o zi oamenii răi l-au prins şi l-au bătut,
el a zăcut din asta multă vreme
şi de-atunci numai ce-l auzi:
he, he, ştiu eu unele
te-arunci pe ele ca pe copaci
şi rămînînd dus pe gînduri, repetă după un timp:

ca pe copaci.

P O E M

In dimineaţa aceasta de primăvară
apropiat de ferestre mi-am reamintit unele asociaţii de idei
care au sfîrşit întotdeauna prin a-mi face desgustătoare cele mai pure elanuri.

Mă gîndesc la moda secolului trecut cînd aproape toţi oamenii purtau mustăţi
aceasta era pe atunci o podoabă de mare mîndrie
şi un semn indiscutabil de virilitate.

O scenă se multiplică la infinit în mintea mea şi mă scîrbeşte
revăd o porţiune de stradă, o femeie care trece
şi e cu neputinţă să întîlnească în drum vre-un bărbat
fără ca acesta să nu-şi ducă repede mîna la mustăţi şi să şi-le răsucească
luînd totdeodată un aier mai ţanţoş care mă face să vomitez.

Prin saloanele somptuoase, în muzeele reci şi impunătoare
cei mai străluciţi oameni ai veacului
solicitau frumuseţea femeilor răsucindu-şi perechea superbă de mustăţi,
erau mustăţi de regi, mustăţi de prinţi, mustăţi de scriitori celebri
şi fiecare şi-o răsucia cu acel aier de încredere în sine şi de superioritate
care astăzi dacă nu ne desgustă, ne face în orice caz să isbucnim în hohote sincere de rîs.

Şi mă gîndesc cu oarecare groază care e mustaţa cel puţin interioară, a virilităţii noastre actuale
care e gestul ridicol al imbecilităţii şi trufiei noastre masculine ?
femei, răspundeţi femei care atitudine a noastră vă place mai mult ?
pentru a mă feri să nu mai cad deacum înainte în ea
fiindcă sunt sigur că n'ar putea fi decît tragerea de mustăţi adoptată figurilor rase, la modă acum
şi eu vreau ca în dragoste să fiu violent, să fiu monstruos, să fiu îngrozitor numai ridicol, nu.

geo bogza

---

din „Poemul invectivă" care va apare.

Mihail Dan

P I E D E S T A L

Durat altar şi frînt în tors musclat,
Şi prevăzut în rugi cu semn de rug aprins,
Triunghiu ascuns pe veacul meu : cel mai aflat,
Acestor mulţi în rictus, un imn întors în Ins.

Incovoiate stau pe aspru înălat nocturn,
Putridele ce=au smuls din sînge piatră,
Din luturi moi strigat acestui sfînt diurn,
Inceput în stea şi lenitat în vatră.

Dar te=am sudat în carne şi'n pîine,
In paranteza dintre ciocan şi nicovală,
Şi te=am iubit etern şi mîine,
Cu steagul meu destins la marea gală.

Şi ţi=am tăiat în trepte de cuţit,
Un cînt să=ţi fumegi rostul odihnirei tale,
Spre noaptea care suie către cer ca un sfîrşit,
Al orei cînd se taie răscruci de baçanale.

mihail dan

Saşa Pană

V A U R M A

Eşti aici în fiecare frunză care freamată
Eşti aici în odaia cu saltea de paie
Eşti în apa Siretului
Din flori şi girasol plăzmuită

Se aprind pupile ca focuri în inele
Se deschide noaptea ca o ladă cu jucării
Cu licurici

Aşteaptă paradisul înscris în liniile din palmă
Iată, merişorul rîde printre dediţei
Răvăşit parfumul peste cîmpul nud
Perzistă ca o dorinţă timidă

A C E A S T A L I A N A

Aminteşte-ţi lumina ca o faţă
Dimineaţa ţesută cu fluturi
Ce rîsete descoperite prin sertare
Iar pe etajeră fiecare lacrimă de-atunci un bibelou

Invingător treci printre sclavii creduli
Descoperă un pas agale
Adulmecă amprenta glasului ei pe azur
Foşnetul de armură al rochiei
Imaginea ei acolo în ungherul vieţii
La stînga, undeva

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SIMULTAN

Pune punct acestui voiaj printre ruine
Pieptul se acoperă de flori reci
Şi ultima privire e rouă uitată
In transparenţa dimineţii. Pregăteşte sîngele
Sîngele cald al piratului aşteaptă
Glasuri lunecă în pluş
Vitrina te însoţeste mai palid
Vitrina taie umbra şi din cioburi
Distilează lacrimile
Schimbă amintirile în fiori
Spaţiile în ruine
Şi o geografie tristă amesteca potecile cu buzele sărutate

La revedere
La revedere

CÎT CUPRIND OCHII

Totuşi mîinile tale sînt nouri
Mîngîieri de serpentine
Am dorit această legendă cît femeia
Culuarele înaintează în desişul nopţii
Visele dezghioacă somnul
Ploapele culeg visele
Il poartă ca linguriţe de otravă
Prin tăcerea fulgilor pînă la uitare

Reprezentaţia începe
Continua. Fiole otrăvite cu surprize
Algele vagabonde plătesc pînă la cenuşă
Ar fi uşor să zîmbeşti

Luna putredă
Luna candelă peste oraşul sicriu

Moartea se prostituează cu toţii

INTRAREA OPRITA

Frunzele acompaniază tristeţa
Freamătă ca evantaie japoneze
La fel peste tot
La fel se îmbracă ochii în scamă
Un anotimp trece

O lacrimă poate fi un microscop

O mînă flutura ca o batistă adio
Mînă uscată evantai japonez
Mînă la fel cu frunzele toamna
O mînă şterge zarea: adoarme în faţa ploapelor
Desparte lumina dinăuntru de lumina dinafară

Hohotesc pietrele rostogolite oriunde
Fiecare piatră e un călcîiu otrăvit
Un ochiu mongol
O speranţă uitată sub dulapul cu ani

ALAUITA CEA FRUMOASA

Mai frumoasă decît amintirea frumuseţii ce păstrezi
Rămîi identificată în ceară şi etichetă la picioare
Un cîntec ascuns în ghiocul buricului margherită
Mîna mea te mîngîie imaterial
Ochiul meu adoarme cu tine
Frumoasă frumoasă alauită paleie pentru balade viitoare

VISUL ESTE ALTCEVA

Mary-Ange

Oricînd eşti la adăpost
Incearcă spectacolul aici pe canavaua tăcerii
Eşti palidă ca o floare de lotus

O pudră de dorinţe în loc de cearceaf
Inflexiuni în gol
Ademenire spre axa caldă a coapselor

Carne furată intangibilă goliciune de amforă
Alhimie de atomi de lumină
Amvon etern dospit din căldură şi stenografii subterane

E de-ajuns să fim împreună
Buzele ştiu să mîngîie umbra fragilă
Te voi regăsi printre idoli
Te voi regăsi cu prospeţimi de oază
Alarma inutilă
Dincolo de mine eşti tu
Dincolo de tine cenuşa

Nostalgie acord fără recurs.

CRISTAL

Trece fantoma pricipesei otrăvite cu oleandru
Principesa a murit de parfum
Principesa e ca un măr domnesc
Parfumul era un hamac pentru somnul ei

Priveşte ce uşoară e, parcă n'ar fi moartă

Anii şi lunile încolţesc pentru alţii
Deşteptătorul cu clinchet de aur tace la ora 6
In cameră mai e un bust cu orbitele goale
Camera e absentă
Camera e o vitrină pentru escursionişti sentimentali

Inele se schimbă printre ferigele'nalte
Părul blond acompaniază umărul drept
— Călătoria se face cu busolă, copii,
Nord-Sud disperare destin

Vă aştept la scara vieţii
Cu telegarii în spume

Cozmeşti VIII. 932.

saşa **pană**

---

din „Cuvîntul talisman" care va apare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Al. Dimitriu-Păuşeşti

DANIIL SIHASTRU

(Urmare şi sfîrşit)

Cînd lutu-i simte dragoslea de capre
Şi duhurile rele îl momesc
Coboară sfinţi cu mii dintr'un luceafăr
Pe aripe de raze şi-i sfinţesc :

Maramă aier fraged lin zbor de seară fie
Un dor mai sfînt ca mirul spre tulburele cer
Maramă gînd de înger la ceasul cînd învie
Nelinişti vagi mut sunet spre'ntrezărit Mister....

. . . . . .

Sub cea rîpă stearpă, pe un rîu în spume,
Unde-i un călugăr fugărit de lume,
— Prin tăcerea veche, martoră de-Adam, —
Daniil Sihastru-şi dă un vot de blam.
Dar Ştefan, cel Mare foarte natural,
(Fără de movilă), sare de pe cal.
Cerul prinde'n grabă să cîrpească stele,
Luna ieşe'n poartă rumenă'n zăbrele,
Vîntul serii firav dă să se ascundă,
Duhul sfînt coboară, aprinde orice undă,
Daniil se roagă mult şi foarte bine. —
Care înger lasă în arbori bucle pline? —
Iar Ştefan, Domn fără de asemănare,
Astfel cuvîntează, înălţat în zare :
— „Trebuie, o viaţa mea, să mă răzbuni
„Şi să rupi cu lanţul dat de-ai mei străbuni !
„Nu pot să fiu liber şi făr'de răgaz
„Turcilor Moldova să le-o smulg chiar azi?
„Rupt din stele, singur, fără de străbuni !
— „Bunule părinte nu cred în minuni.
„Cred numai grotescul meu că e mister.
„Nu cum spun toţi proştii, cel venit din cer"
— „Ştefan al Moldovei oare a strigat?
„Nu-s nici surd şi'n virstă atît de'naintat.
„Să aştepte-afară, sunt în rugăciune"
Daniil răspunae, făcînd o minune.
„Astfel îmi vorbeşti înalt, suprareal,
„Şi nu ştii nici dreptul internaţional?
„Oare nu se schimbă rămura în floare
„Vorbele în sfaturi ca de sărbătoare?
„Oare înţeleptul meu de aur glas
„Sună bine, fiindcă bătrîn am rămas?
„Capul ce se pleacă sabia îl taie
„Chiar şi fără lanţuri tot îl încovoaie,
„Noaptea nu-i cu soare ziua nu-i cu lună
„După multă pace vine şi furtună
„Dacă de mîndrie nu te lecuieşti,
„Ştefan al Moldovei, ai să te căieşti !
„Oare de pe trunchiu-i tînăra mlădiţă
„Creşte dela sine ca o garofiţă?
„Da, ca şi stămoşii, bătrînii sînt mulţi
„Şi tu ca mai tînăr trebui să-i asculţi.
„Doamne, pe supuşi ai drept să-i umileşti
„Fiindcă numai astfel poţi ca să domneşti"
Astfel, ni se spune, Ştefan Domn Moldovei
A învins, chiar după mărturia slovei.

al. dimitriu-**păuseşti**

NOTĂ Acest poem se sfîrşeşte bine, fiindcă aşa cere publicul, istoria naţională şi tradiţia noastră literară.

Face parte din „Legende eroice şi civile" care va apare.

Paul Eluard

PE O NOAPTE NOUA

Femeie cu care am trăit
Femeie cu care trăiesc
Femeie cu care voi trăi
Totdeauna aceiaşi
Îţi trebuie o manta roşie
Mîinişi roşii o mască roşie
Şi ciorapi negri
Motive probe
Să te văd toată goală
Goliciune pură o! podoabă împodobită

Sîni o! inima mea

„La vie immédiate"

André Breton

UN BARBAT ŞI O FEMEIE COMPLECT ALBI

In fundul umbreluţei văd prostituatele minunate
Haina lor puţin trecută lîngă reverberul culoarea lemnului
Ele plimbă cu dînsele o bucată mare de tapet
Cum nu se poate privi fără o strîngere de inimă la etajele vechi ale unei case în dărîmare
Sau doar o scoică de marmoră albă căzută dintr'o sobă
Sau doar un laţ din aceste lanţuri cari îndărătul lor se ceartă în oglindă
Marele instinct al arderii cuprinde străzile unde ele se adună
Ca flori arse
Ochii în depărtare ridicînd un vis de piatră
In timp ce ele se cufundă nemişcate în centrul vîrtejului
Nimic nu e la fel pentru mine cu senzul gîndului lor neaplicat
Prospeţimea de pîrău în care ghetele lor moaie umbra vîrfului
Realitatea acestor pumni de fîn cosit în care dispar
Văd sînii lor cari pun o înpunsătură de soare în noaptea adîncă
Şi a căror singură măsură a vieţii e timpul să se dea jos şi să se ridice
Văd sînii lor cari sînt stele pe valuri
Sînii lor în care plînge pentru totdeauna nevăzutul lapte albastru

„La revolver à cheveux blancs»

în romîneşte de **saşa pană**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Miron Radu

TRILOGIE CU FECIOARE ŞI ORE

SFÎNTA FECIOARA DE LEMN

Mie, palid început şi lumină
cînd depărtării ora apropii şi tai,
treaptă ştiută spre un abulic rai,
cîntecul pasării închis în glicină ;
suspin înghețat scris pe buze de lemn,
căilor întoarceri cunoşti şi sfîrşit.
Cupă de vis îndelung şi oval prelungit
gîndului alb rămîi popas şi indemn.

P R O F I L

Silf, treaptă lucie castelului de sori.
Fecunda oră neştiută încă ;
în pîntec rodul arde ca în stîncă,
lumina tăinuitelor comori.
Crescute prin sînge legendele se scurg
cînd ţipătul se frînge ca pasărea în sbor,
albă, domniţa păleşte în pridvor :
O, depărtarea caldă cu trepte de amurg.

M Y

Dar mai lucid în cîntec, mai elevată'n oră,
enigma prin femelă e prelungită'n vid
ca pasările albe redeşteptate'n floră
din lacrima închisă în sborul suicid.
Crepuscular, ogivul în viziune amplă,
te-apropie corolă de irizarea pală
şi ţipătul te suie prin aşteptarea suplă,
lumina sgîriată în tinda vesperală.

D E S C H I D E R E

E un oraş în care viaţa circulă comercial, ca o moneta, un oraş-absurd, un oraş-ghilotină pentru elevările spirituale, un oraş cu femei albe şi tineri efebi. Cercul acesta vicios pe care-l urăsc — îl urăsc fiindcă e o cloacă lipsită măcar de şerpi — e străbătut de inoportune fulgere şi svîcneşte citeodată, în somn. O fecioară albă — cum toate fecioarele sînt albe — ar fi putut să nu mai fie fecioară ; şi totuşi, renunţarea cu desgustul provocat de aplecarea umilă a şalelor de chelner-bacşiş.

Acum, fecioara albă e pipăită libidinos de un efeb pudrat cu bale.

Noaptea, muşc soarele din coapsele ţigăncii — aceiaşi care, ziua, lustruieşte pantofii efebilor pudraţi şi ai fecioarelor albe din acest oraş comercial, absurd şi ghilotină.

Duminecile — zile cari mă'ngrozesc, duminecile cari mă ucid, duminicile coşmar, mă desgustă. Nu pentru muncitorii cari îşi varsă pe străzi banii culeşi într'o săptămînă, nici pentru soldaţii asudaţi pipăind sînii servitoarelor îngăduite cu ceasul în oraş, nici pentru licienii cu şapcă şi ţigări clandestine ; urăsc duminecile pentru festinurile improvizate sub nucii din curte, cu musafiri şi rude, terminate cu plăci răguşite de gramafon, cu nelipsitele „point-e" şi plimbarea pe bulevard, cu maşina încărcată de burţile şi fesele întregii familii, care va exclama a doua zi : „Ah ! ce bine am petrecut duminică !".

Cînd plouă, strada se schimbă'n gîrlă şi e invadată de tribul copiilor desculţi cari ţipă, se'njură şi se bălăcesc întrînsa cu nespusă voluptate ; evocă atunci, viaţa lacustră, cu destinderile şi libertatea lor plină de primitiv pur. (Oamenii scot capete curioase prin gurile geamurilor, ca reptilele.) Ceasul ploii e'n întregime al copiilor, oferind o hidroterapie regeneratoare ; graţie lor şi ploii, aierul e mai înalt şi clar.

Un maxim de senzaţii nu poate ti exprimat decît printr'un urlet ; fraza sau lacrimile, sînt mijloace de expresie cari sfărîmă tocmai emotivul, — tăcerea îl carbonizează. Numai urletul îl transmite pur.

Domnilor civilizaţi, învăţaţi a urla !

Dintre filele negre ale nopţilor, în cari o presasem, femela a fost mutată în borcanul cu spirt al amintirii.

Da, doamnă, am certitudinea că v'aţi născut defloră.

Problemele se rezolvă prea uşor. Au ajuns inexistente.

Această existenţă mă desgustă pentru ariditatea ei ; desigur. pot renunţa la ea, oricînd — dacă această renunţare nu va însemna o nouă problemă.

Am iubit întotdeauna copiii ; nu poate fi vorba decît de copiii activi, — aceia cari nu-şi ascultă părinţii, cari mint, fură, ţipă, înjură, fug dela şcoală... Ei se află într'un permanent conflict şi servesc vieţii toata energia lor. Un copil ascultător prezintă, neîndoios, o existenţă inutila.

Nimic nu poate fi mai fad la o fecioară decît sexul.

Dintre două coarde întinse, prefer pe aceia care vibrează ; esenţiala condiţie pentru viabilitatea unui poem, este calitatea lui — lipsa lui de calitate — de a nu putea fi încadrat niciunei norme.

miron radu

nu vă jucaţi cu unu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ACVARIUM

● PRIMITE

André Breton: LE REVOLVER A CHEVEUX BLANCS
Paul Eluard: LA VIE IMMEDIATE
Tristan Tzara: CÎI BOIVENT LES LOUPS

Trei cărți de poeme în editura Cahiers Libres, cuprinzînd — numai cele 10 exemplare reimprimate în formatul Tellière, pe Japon — cîte o aceva-foarte originală de *Max Ernst* pentru cartea lui Tristan Tzara, de *Yves Tanguy* pentru cartea lui Paul Eluard și de *Salvador Dali* pentru cartea lui André Breton.

● REVISTE

LICEU — Anul I. Nr 1 și 2. Apare la Constanța și aduce cîteva nume noi voit stridente (glauco, șuly, cocoi faalat) și cîteva dadaisme perimate de care i-am voi deparazitați.

STRADA — Anul I. Nr. 1, 2 și 3. Apare la Cîmpina și coducătorul ei din nou ne amăgește cu publicarea cărții de poeme *Baubau* și acum cu poemele reținute pentru ocre cine *Epode*.

E poetul Alexandru Tudor-Miu.

● VOR APARE

Geo Bogza: POEMUL INVECTIVA
Geo Bogza: VISUL MAICII DOMNULUI (roman de dragoste)
Al. Dimitriu-Păușești: LEGENDE EROICE ȘI CIVILE
Al. Dimitriu-Păușești: ZIGZAG
Sașa Pană: SADISMUL ADEVARULUI (esseuri)
Sașa Pană: CUVÎNTUL TALISMAN (poeme)
Stephan Roll: BALADE (ilustrate de *Jean David*)

Toate în editura *Unu*.

● *Afacerea Aragon* s'a terminat cu excluderea acestuia din gruparea suprarealistă. Nu din cauza poemului, ci datorită cameleonismului acestui fost colaborator al grupării și în primul rînd al lui André Breton. Pentru purtarea nelocaială în timpul congresului dela Kharkoff au semnat Char, Crevel, Dali, Eluard, Ernst, Péret, Tanguy, Thirion și Tzara, broșura PAILLASSE!

Pentru demascarea atitudinii din epoca inculpării, André Breton a publicat placheta MISÈRE DE LA POESIE. Maxime Alexandre și Pierre Unik, manifestul AUTOUR D'UN POEME și Paul Eluard un CERTIFICAT model de discalificare.

● GRADINA DE VARA „ACADEMIA ROMÎNA"

Nici spiritele triste ale lui Nicu Kanner nu egalează *„Regulile ortografice (1932)"*. Sînt doar 14 pagini și nemuritorii se încăpățînează a dovedi că nu știu să scrie fonetic și că sînt surzi („se va scrie *precis* cu s la sfîrșit deși se pronunță și *preciz*" pag. 9). Delicioasa *piersică* va deveni *piersecă*. Vom scrie *poezie*, dar *filozofia* trebuie cu gura înguiată să rămîie *filosofie*. Dela rampa de gunoi a fost adus, așa putrezit, un hîrdău de *u* final pentrucă așa e academicianul: *dibociu* (să nu-l *taiu*?). Voiu continua totuși să sufăr și nu să *sufer* și să acopăr (nu să *acoper*) borcanele de marmeladă cu foile broșurei pentru ca și la iarnă să-mi amintesc de academie și de minunile ei.

● DOMNULE VIRGIL MONTAUREANU

Toamna aceasta se vernisează, mulțămită D-tale, cu librăria pe care ai împlîntat-o ca o pană în buturuga acestui București plin de automate... cu lăutari și chiar de librării cari în cuvînd ar fi alterat sensul prim și unic al cuvîntului în cel de bazare la ușa cărora ar fi putut scrie, cbia fără păcatul trinciunii: „Cent mille chemises".

Un sfert de oră ci tigat într'o librărie lîngă etojul de cărți și lîngă cuvîntul de informație justă și de opreciere inteligent dozată, a a fost — după mărturisea multora — germenul din care înclinarea sporadică pentru cartea frumoasă și rară ca o pasăre a nelinștii a crescut obiceiu. Ai știut arunca rătăcitului lîngă d-ta un lasso din draperia cuvintelor alese. Ai știut pune cătușe din petale cetitorului diletant, utilizînd elanul veșnicei tinerețe, perseverența grenitului și astfel să crești o punte îndelibilă între cumpărători și șeful de raion Virgil. Libelula siluetei d-tale se desprindea, în fragmentul lîb ăriei pe care ai slujit-o pînă eri, ca un sicaș înfipt pe reduta cărții. Acolo, cuvîntul fi-era cald și îmbetul colorat de emoția pe care o încercai cu fiecare carte ce trece i cintre degetele d-tale în mîinile cumpărătorului încă neîncrezător în magia cuvîntului imprimat.

Continuă-ți în casa propie rostul pentru care ai fost cu siguranță predestinat și împrăștie cu dărnicie de maharadj h cărțile ce petale. Să-ți fie rafturile mereu neîncăpătoare și mereu goale!

Permite-mi să trimit, tot de aici, un avertisment Bucureștenilor:

— Nu intrați de formă în librăria „Cultura poporului"! Riscați să plecați cu cel puțin o carte sub braț".

O strîngere de mînă

10 Septembrie 1932 saşa **pană**

● DOUA DECLARAȚII ȘI O NOTA

1) Absența mea din paginele acestei reviste se datorează desolidarizării mele de campanie dusă aci timp de aproape un an împotriva lui Ilarie Voronca, atitudinea mea față de acesta fiind răspicat și diametral opusă acelei pe care au avut-o conducătorii grupului.

2) Revenirea mea promptă și fără nici o reticență din clipa în care și-au propus să nu se mai ocupe de I. V. geo **bogza**

NOTA LUI SAȘA PANA:

Chiar cu numărul precedent, *Unu* a încheiat bilanțul aceluia care a fost eliminat din mijlocul lui pentru ași putea continua traiectoria așa cum au dorit-o cei rămași în juru-i, *adică fără compromisuri*. Numai siliți de cazuri speciale, numele lui s'ar mai imprima aici. Voi însemna doar fraza citată și de Paul Eluard pe un certificat eliberat de curînd discalificatului Aragon: **„Toute l'eau de la mer ne suffirait pas à laver une tache de sang intellectuelle" (LAUTREAMONT).**

● Există un cîmp neted ca o pulpă de clisă unde tensiunea unui raport de distinsă poetică menstruată, este lichidat c'un imperativ în pumn și'n orificiu. Așa de pildă pentru salvarea onoarei marilor scriitori Bran Meremet și Jean Lesesty și Focșăneanu, traducătorul lui Rilke, marele poet Eugen Jebeleanu a fost bătut de traducătorul versului lui Baudelaire; *Il Joue avec le vent, cause avec le nuage* (pe romînește) *mă bat cu vîntul și mă cert cu luna* marele poet Ion Minulescu, și mai cu seamă pentrucă cel dintîi l'ar fi tradus monetar pe Domnul Director cu pipă și arte.

Să fie la ei acolo. m. **dan**

● INFORMAȚII

— Colaboratorii noștrii, Stephan Roll și Jean David și-au prelungit cu încă o lună, adică pînă la 30 Septembrie, șederea la Balcic unde se catifelează cu cîteva carate din coasta-i de argint. Trăiesc în concubinaj cu marea.

— Miron Radu din paginele Unu-lui n'are nimic în mînec nici în clin cu scribul unui egramat cotidian din Brezoianu și care iscălește Radu Miron.

— Vă prezint în acest număr pe poetul I. Wittner.

— Numărul pe Octombrie al revistei va fi consacrat *eseului*. Ion Călugăru va publica din „Etica instinctelor" la care lucrează mai de mult; Raul Iulian, un capitol independent din viitorul său volum „Filozofia stilului".

— *Cu începere dela 10 Octombrie corespondența pentru Saşa Pană se adresează în str. Dogari 36 (parter) București (1).*

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR: **geo bogza ● andré breton ● mihail dan ● al. dimitriu-păușești ● paul eluard ● saşa pană ● miron radu ● i. wittner.**

unu **anul V ● nr. 47 ● 3 septembrie 1932 ● lei 5 ● fiecare semnatar e propriul său girant responsabil.**

BCU Cluj / Universitatea Babeș-Bolyai Cluj